

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 165g/2018

privind excepția de neconstituționalitate a
unor prevederi din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008
cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret
și traducător în sectorul justiției

CHIȘINĂU

15 noiembrie 2018

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Igor DOLEA,
dlui Victor POPA,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 15 noiembrie 2018,
Înregistrată la aceeași dată,
Examînd admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 noiembrie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolelor 1 alin. (3), 5 alin. (2) și 23 alin. (3) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, ridicată de către dl avocat Petru Coșleț în dosarul nr. 1-375/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională pe 15 noiembrie 2018, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin ordonanța procurorului din 10 mai 2018, dl Anatolii Nesterenco a fost pus sub învinuire, fiind acuzat de comiterea infracțiunilor prevăzute în articolele 310 alin. (1) și 190 alin. (5) din Codul penal.

4. Pentru a i se aduce la cunoștință învinuirea dlui Anatolii Nesterenco, care este cetățean al Republicii Moldova și vorbitor de limba rusă, a fost invitată o persoană care cunoaște limba rusă. De asemenea, dlui Anatolii Nesterenco i-a fost înmănată ordonanța de punere sub învinuire tradusă în limba rusă de către un traducător autorizat, așa cum prevede articolul 16 alin. (2) din Codul de procedură penală.

5. Pe 10 mai 2018, dl Anatolii Nesterenco a depus o plângere la procurorul ierarhic superior, prin care solicită anularea ordonanței de punere sub învinuire, precum și ordonanța tradusă în limba rusă, susținând că motivele acuzării nu i-au fost explicate de către un interpret autorizat în modul stabilit de lege.

6. Pe 14 mai 2018, dosarul penal privind învinuirea dlui Anatolii Nesterenco de săvârșirea infracțiunilor prevăzute în articolele 310 alin. (1) și 190 alin. (5) din Codul penal a fost trimis în judecată.

7. În ședința preliminară de pe 25 iulie 2018, dl avocat Petru Coșeț, apărător ales al dlui Anatolii Nesterenco, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolelor 1 alin. (3), 5 alin. (2) și 23 alin. (3) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției. Aceste prevederi stabilesc cazurile în care interpretarea și/sau traducerea în cadrul procedurilor judiciare sau în instanță poate fi făcută de către persoane care nu sunt autorizate. De asemenea, prevederile contestate exceptează interpreții și traducătorii din una din limbile orientale ori rar folosite de la obligația deținerii diplomei de licență sau de masterat ori a unui act echivalent din care rezultă specializarea în limba străină pentru care solicită autorizarea ori a unui act echivalent în drept din care rezultă abilități de predare în limba străină pentru care solicită autorizarea.

8. Prin încheierea din 19 octombrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 118

Limba de procedură și dreptul la interpret

„(1) Procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

(2) Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

(3) În condițiile legii, procedura judiciară se poate efectua și într-o limbă acceptabilă pentru majoritatea persoanelor care participă la proces.”

10. Prevederile relevante ale Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției sunt următoarele:

Articolul 1

Domeniul de reglementare

„[...]”

(3) Prin excepție de la alin.(2), în cazurile în care nu există interpreți și/sau traducători autorizați din/în limbile pentru care se solicită interpretarea și/sau traducerea ori interpreții și/sau traducătorii autorizați nu pot fi contractați pentru efectuarea interpretării și/sau traducerii, organele indicate la alin.(1) pot folosi persoane care cunosc limbile din/în care se face interpretarea și/sau traducerea, dar care nu sunt autorizate.”

Articolul 5

Dreptul de a exercita activitatea de interpret și traducător

„[...]”

(2) Prevederea alin.(1) lit.a) nu este obligatorie în cazul interpreților și traducătorilor din sau în una din limbile orientale ori rar folosite prevăzute într-o listă aprobată de Guvern, precum și interpreților semnelor celor surzi, muți ori surdomuți.”

Articolul 23

„[...]”

(3) Până la obținerea autorizației potrivit prezentei legi, interpreții și traducătorii solicitați de organele prevăzute la art.1 alin.(1) vor desfășura în continuare această activitate, cu condiția îndeplinirii prevederilor art. 5.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prevederile articolului 1 alin. (3) și articolului 5 alin. (2) din Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției contravin articolului 118 din Constituție prin faptul că le permit organului de urmărire penală și instanței de judecată să înlocuiască interpreții și traducătorii autorizați cu persoane neautorizate pentru activitatea de interpretare și traducere în cadrul procedurilor judiciare.

12. De asemenea, autorul susține că prevederile articolului 23 alin. (3) din Legea cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, care prevăd că până la obținerea autorizației, interpreții și traducătorii solicitați de organele judiciare vor desfășura în continuare această activitate, cu condiția îndeplinirii anumitor cerințe legale, sunt aplicate abuziv de către organul de urmărire penală și instanța de judecată. Autorul explică că aceste prevederi au avut o aplicabilitate limitată în timp (șase luni), ele reglementând o situație de tranziție (până la obținerea autorizației potrivit Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008).

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, ține de competența Curții Constituționale.

15. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Petru Coșleț în dosarul nr. 1-375/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolele 1 alin. (3), 5 alin. (2) și 23 alin. (3) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul acesteia invocă încălcarea articolelor 16 și 118 din Constituție.

18. De asemenea, cu referire la critica de neconstituționalitate a prevederilor articolului 5 alin. (2) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008, Curtea menționează că acestea nu sunt aplicabile în cauza dedusă controlului de constituționalitate, deoarece prevederile criticate se referă la una din limbile orientale sau rar folosite, iar limba rusă nu se regăsește în lista limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau a traducătorilor, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 888 din 19 iulie 2016.

19. Curtea constată că, în prezenta cauză, învinuitul a luat cunoștință de acuzația ce i se aduce prin intermediul unui document tradus de un traducător autorizat. Din documentul în discuție, acesta a putut afla, în limba pe care o înțelege, informații suficiente cu privire la acuzațiile ce i se aduc. El își poate consulta avocatul ales pentru a afla ce demersuri mai pot fi făcute pentru a-și îmbunătăți situația.

20. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a articolelor 1 alin. (3), 5 alin. (2) și 23 alin. (3) din Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției, ridicată de către dl avocat Petru Coșleț în dosarul nr. 1-375/2017, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

*Chișinău, 15 noiembrie 2018
DCC nr. 137
Dosarul nr. 165g/2018*